

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput V. Sancti obitus post accepta ante biennium sacra stigmata:
sollennis canonizatio: ecclesia ejus nomine condita, translatumque ad
hanc sacrum illius corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

A essent eis contrarii, sed potius ad prædicandum et habitandum in suis provinciis consilium et auxilium eis darent, tamquam bonis et sanctis Religiosis, auctoritate Sedis Apostolicæ approbatis. Similiter et alii quam plures Cardinales ad idem suas litteras transmiserunt. In sequenti ergo capitulo data licentia Ministris a beato Francisco recipiendi fratres ad Ordinem, misit eos ad supra-dictas provincias, portantes litteras Cardinalium cum Regula, bulla Apostolica confirmata dd. Quæ omnia prædicti prælati videntes, et exhibita fratribus testimonia cognoscentes, ædificare, habitare et prædicare in suis provinciis, liberaliter concesserunt. Sic itaque morantibus et prædicantibus fratribus in illis provinciis, multi videntes eorum humilem et sanctam conversationem, atque audientes eorum verba dulcissima, moventia et inflammantia mentes ad amorem Dei, et ad pœnitentiam faciendam, venerunt ad ipsos, et sanctæ religionis habitum ferventer et humiliter susceperunt ee.

dd Quæ omnia prædicti prælati videntes, et exhibita fratribus testimonia cognoscentes, ædificare, habitare et prædicare in suis provinciis, liberaliter concesserunt. Sic itaque morantibus et prædicantibus fratribus in illis provinciis, multi videntes eorum humilem et sanctam conversationem, atque audientes eorum verba dulcissima, moventia et inflammantia mentes ad amorem Dei, et ad pœnitentiam faciendam, venerunt ad ipsos, et sanctæ religionis habitum ferventer et humiliter susceperunt ee.

ee 67 Videns autem beatus Franciscus, fidem et dilectionem, quam habebat ad fratres dictus dominus Hostiensis, ipsum cum intimis cordis affectuosissime diligebat. Et quoniam revelatione Dei prævia, sciebat, eum futurum summum Pontificem, semper ei hoc prænuñciabat in litteris, quas scribebat eidem, vocans ipsum Patrem totius mundi; sic enim scribebat sibi * : Venerabili in Christo patri totius mundi etc. ff. Post modicum ergo tempus, mortuo domino Honorio Papa tertio, ipse dominus Hostiensis electus est in summum Pontificem, vocatus Gregorius nonus gg, qui tam fratrum, quam aliorum Religiosorum, et maxime pauperum Christi, usque in finem vitæ suæ extitit benefactor præcipuus et defensor : unde non immerito creditur, ipsum esse Sanctorum collegio sociatum.

B
i. e. eidem
ff
gg

ANNOTATA.

a Vide Annotata ad lib. I Vitæ primæ cap. 3, lit. e.

b Hæc aliaque rerum tunc in Urbe pro obtinenda Regulæ approbatione gestarum adjuncta, prætermisit Celanensis, ad ipsam approbationem narrandam festinans.

c De hac parabola silet Celanensis, sed eandem etiam memorat S. Bonaventura in Vita num. 58, ac paulo aliter Anonymus Perusinus in Commentario relatus num. 258 et sequenti.

d Hoc quoque divinum somnium, a Celanensi præteritum, retulit S. Bonaventura in Vita num. 59.

e An approbavit, vel approbaverunt Cardinales?

f Ergo solum undecim fratres cum S. Francisco, qui duodecim et pater eorum erat, Romam pervernerunt; nec inter illos omnes duodecim ullus erat clericus.

g Accepta hæc sunt ex Vitæ primæ num. 55. Consentit fere S. Bonaventura in Vita num. 54.

h In Vita prima num. 42 dicitur Rugus-tortus; sed, ut aliunde apparet, vitiose.

i Hanc vocem addidi, ut sensum perficerem.
k Scilicet fuerant ibi commemorati, donec simul Romam profecti sunt pro obtinendi Regulæ approbatione ab Innocentio III, ut supra vidimus.

l De tempore, modoque acceptæ a Benedictinis ecclesiæ vide Commentarium prævium a num. 237.

m Hoc etiam testatur Thomas Celanensis. De peculiari disciplina, quam S. Franciscus in hoc conventu semper observatam voluisse dicitur, lege Waddingum ad annum 1226, num. 51 et 52.

n Eadem habet S. Bonaventura in Vita num. 24, in quo loco, censent aliqui, sanctum doctorem insinuasse celebrem indulgentiam Portiunculæ, cujus figuram fuisse credunt eandem visionem. Verum de hac suo loco latius agemus in Analectis.

o Iis scilicet in rebus, quæ ad sui ipsius directionem pertinebant; nam cetera negotia agebat ipsemet S. Franciscus, totius Ordinis pater et Minister generalis.

Octoberis Tomus II.

p Deerat hæc vox in apographo nostro.

q Id est, extinguere.

r Hanc enim potestatem Sanctus acceperat ab Innocentio III summo Pontifice, ut videre licet supra num. 52.

s Loquitur hic de Pauperibus dominabus, quæ nunc Clarissæ passim vocantur.

t Erant hi Tertiarii, qui Fratres et Sorores de Pœnitentia dicebantur.

u Videlicet ecclesiarum S. Damiani, S. Petri, et S. Mariæ Angelorum in Portiuncula.

x Vide supra num. 47 et seqq.

y De hoc eximio viro, qui postea summus Pontifex factus, Gregorius IX appellatus fuit, multa jam diximus, ac deinde dicemus.

z Hos undecim annos in Commentario prævio § 13 incompleto computavi, et ab anno 1209 repetii, comitiæque, de quibus mox agetur, in eodem § ad annum 1219 referenda putavi. Vide dicta ibidem, ubi etiam de iisdem comitiis plura reperies.

aa Hanc Regulæ confirmationem, de qua consule Commentarium prævium § 22, concessit Honorius III anno 1225, die 29 Novembris.

bb Supra num. 37 dixerant : Post... locum S. Mariæ obtentum... ordinavit B. Franciscus, quod ibi capitulum fieret bis in anno, scilicet in Pentecoste, et in Dedicatione S. Michaelis. In Pentecoste conveniebant omnes fratres apud S. Mariam. Hoc itaque conveniendi tempus ob allegatam rationem in posteriori Regula mutatum seu ampliatum fuisse docent. Lege Commentarium prævium num. 499 et 500.

cc Sermonis coram laudato summo Pontifice a S. Francisco feliciter habiti etiam alii biographi meminunt, sed non omnes in adjunctis consentiunt, de quibus cum sat multa dixerim in Commentario prævio num. 502, lectorem eo remitto.

dd Ex hoc loco discimus primo, Cardinalem Ostiensem, etsi jam tum ab aliquot annis protectorem Ordinis auctoritate privata sese exhibuisset; non tamen ante annum 1225 vergentem ad finem auctoritate Apostolica in eo munere confirmatum fuisse. Secundo, celebre illud capitulum generale, ex quo fratres Minores in Allemanniam, Hungariam, aliasque provincias, ex quibus antea fuerant expulsi, prospero successu remissi fuere, celebratum esse anno 1224; cum hoc primum sit, quod post constitutum auctoritate Apostolica protectorem Ordinis Hugolinum, et confirmatam ab Honorio III in Bulla Regulam, haberi potuit in Pentecoste. Vide Commentarium prævium §§ 22 et sequenti.

ee Ab eodem ergo anno 1224 repetendum initium est Ordinis Minorum per easdem provincias feliciter propagati. Adi Commentarium prævium loco mox citato.

ff Similia habet Celanensis in Vita prima num. 100.

gg Obiit Honorius III mense Martio anni 1227, eodemque anno ac mense successit ipsi laudatus Hugolinus seu Gregorius IX.

CAPUT V.

Sancti obitus post accepta ante biennium sacra stigmata : sollennis canonizatio : ecclesia ejus nomine condita, translataque ad hanc sacrum illius corpus.

P ost viginti autem annos a, ex quo perfectissime Christo adhasit, Apostolorum vitam et vestigia sequens, apostolicus vir Franciscus anno Dominicæ Incarnationis cccxxvi, quarto Nonas Octobris, die Dominico b, felicissime migravit ad Christum; post multos labores requiem æternam adeptus, et digne Domini sui conspectibus præsentatus. Cujus animam vidit unus ex discipulis ejus sanctitate famosus, quasi stellam luminis immensitatem habentem, et claritatem solis prætendentem super aquas 79 multas,

AUCTORIBUS
TRIBUS SOCIIS.

XXVII.
Sanctus moritur 4 Octobris
anno 1226.

a

b

AUCTORIBUS
TRIBUS SOCIIS.

c
* salutaribus
* an suæ?

postquam
biennio ante
signatus fuis-
set stigmati-
bus Christi,
* forte jugem
* l. gerebat

d

e

B

* an hoc

quæ tam in
vita, quam et
maxime post
obitum mani-
festa fuere.
* ejus

f

C

g
xviii.
Sollemniter
canonizatur
a Gregorio IX
anno 1228,
* an quæ?

h

multas, subvectam a nubecula candida, recto tramine in caelum ascendere c. Laboraverat enim multum in vinea Domini, sollicitus et fervens in orationibus, jejuniis, vigiliis, prædicationibus, et salutaribus * itineribus, in cura et compassione proximorum, sui que abiectione, a suo * conversionis initio usque ad transmigracionem ipsius ad Christum, quem ex toto corde dilexerat, assidue memoriam ejus habens in mente, ipsumque ore collaudans et glorificans operibus fructuosus. Sic enim ferventissime et cordialiter Deum dilexit, quod audiens eum nominari, liquefactus interius totus exterius prorumperebat, dicens: Cælum et terra deberent ad nomen Domini inclinari.

69 Cujus dilectionis fervorem et ignem * passionis Christi memoriam, quam gerebant * in corde, volens ipse Dominus ostendere toti mundo, singulari privilegio, mirabili prærogativa, ipsum adhuc viventem in carne mirabiliter decoravit. Cum enim Seraphicis desideriorum ardoribus sursum ageretur in Deum, et in illum, qui charitate nimia crucifigi voluit, transformaretur dulcedine compassiva, quodam mane circa festum Exaltationis sanctæ Crucis d, cum oraret in latere montis, qui dicitur Alverna e, duobus scilicet annis ante obitum suum, apparuit ei Seraph unus sex alas habens, et inter alas gerens formam pulcherrimi hominis crucifixi, manus quidem et pedes extensos habentis in modum crucis, effigiemque Domini Jesu clarissime prætendentis. Duabus enim alis velabat caput, et duabus reliquum corpus usque ad pedes, duæ vero ad volandum extendebantur. Qua visione disparente, admirabilis in anima ipsius remansit ardor amoris; sed in carne ejus mirabilior apparuit impressio stigmatum Domini Jesu Christi, quæ Vir Dei pro posse abscondit usque ad mortem, nolens publicare Domini sacramentum, licet hæc * penitus celare nequiverit, quin saltem familiaribus sociis fuerit manifestum.

70 Sed post felicissimum ejus transitum omnes fratres, qui aderant, et sæculares quam plurimi manifestissime viderunt corpus suum * Christi stigmatibus decoratum. Cernebant enim in manibus et pedibus ejus, non quasi clavorum puncturas, sed ipsos clavos ex ejus carne compositos, et eidem carni innatos, ferri quoque nigredinem; dexterum vero latus, quasi lancea transfixum, verissimi ac manifestissimi vulneris rubea cicatrice erat obtractum, quod etiam sacrum sanguinem, dum viveret, sæpe effundebat f. Quorum scilicet stigmatum in-fringibilis veritas non solum in vita et in morte ejus per visum et contactum potentissimum luculenter apparuit; verum etiam post mortem ipsius per multa miracula, in diversis mundi partibus ostensa, Dominus ipsam veritatem clarius patefecit, quibus etiam miraculis multorum corda, qui de Viro Dei recte non senserant, et de ejus stigmatibus dubitaverant, ad tantam fidei magnitudinem sunt mutata, quod, qui prius detractores ejus fuerant, bonitate Dei operante, et ipsa veritate cogente, ipsius laudatores et prædicatores fidelissimi extiterunt g.

71 Cum igitur in diversis jam mundi partibus nova miraculorum luce claresceret, qui * maxima et singularia beneficia Domini meritis ipsius experti fuerant, supradictus dominus Papa Gregorius de consilio Cardinalium et aliorum quam plurimum prælatorum, lectis et approbatis miraculis, quæ Dominus per eum fuerat operatus, ipsum in catalogo Sanctorum annotavit, mandans, festum ejus die sui obitus sollemniter celebrari h. Facta sunt autem hæc in civitate Assisii in præsentia multorum prælatorum, et maximæ multitudinis principum et baronum, ac innumerabilium populorum de diversis mundi partibus, quos ad ipsam sollemnitatem idem dominus Papa fecerat convocari, anno Domini ccc. ccxxviii. Pontificatus ipsius domini Papæ anno 2.

72 Item etiam ipse summus Pontifex dictum Sanctum, quem viventem summe dilexerat, non

solum canonizando tam mirifice honoravit, verum D etiam ecclesiam in honore ejus constructam, in ac biennio post ad eccle-
siam illius nomine dedi-
catam trans-
fertur, i
i
k
multique ad
Christianum
viam et Ordinem
Minorum
convertuntur.

75 Verum, quia parum esset, Sanctum Dei rebus insensibilibus honorari, nisi per eum, corpore mortuum et spiritu viventem in gloria, Dominus quam plurimos converteret et sanaret, non solum promiscui sexus personæ indifferentes post ejus obitum meritis ipsius conversi sunt ad Dominum, sed etiam multi magni et nobiles cum filiis suis habitum sui Ordinis susceperunt, reclusis propriis uxoribus, et filiabus suis in monasteriis Pauperum dominarum. Similiter et multi sapientes et litteratissimi viri, tam sæculares, quam clerici præbendati, spretis carnis illecebris ac impietate et sæcularibus desiderijs abdicatis, præfatum Minorum Ordinem intraverunt, paupertati ac vestigijs Christi et servi sui sancti Francisci in omnibus juxta mensuram Dominicæ gratiæ se conformantes, ut ad cælestem gloriam pervenirent. Amen l.

ANNOTATA.

a Non completos, ut alibi ostendi.

b Hæc intellige more Italico; nam communiori Europæorum computandi modo obit S. Franciscus quinto Nonas Octobris, die Sabbati post occasum solis.

c Consentit fere Celanensis in Vita prima num. 110; et S. Bonaventura num. 215.

d Festum illud celebratur die 4 Septembris, cur-rebatque tunc annus Christi 1224.

e Alverna vel Alvernus, Italis il Monte Alverno, mons Hetrurix est in agro Florentino.

f Consonat Celanensis in Vita prima num. 94, 95, 112 et 115; et sanctus Bonaventura in Vita num. 191 et sequentibus.

g Lege S. Bonaventuram in Vita cap. 16, § 4, quem De virtute sacrorum stigmatum inscripsit. F

h Colitur festum ejus quarto Nonas Octobris; seu nostro etiam more computandi die 4 Octobris; sed de die obitus ejusdem vide mox Annotata ad litteram b.

i S. Francisci corpus anno 1226 postredie mortis illius tumulatum fuit Assisii in ecclesia S. Georgii; anno vero 1250 hinc sollemnissime translatum ad novam ecclesiam, sub ejusdem invocatione Deo erectam prope Assisium, in qua hæctenus digne colitur. Thomas Celanensis, cum ante id tempus scripsisset, nec de nova illa ecclesia, nec de translato sacro corpore meminit; meminere tamen secundus biographus et S. Bonaventura.

k Hanc bullam edidi in Commentario prævio a num. 707.

l Subditur hic in apographo nostro: Explicunt miracula cum vita beatissimi patris Francisci.

